

Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması

Nuray Sakallı-Uğurlu
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı erkeklerle ilişkin tutumları düşmanca ve korumacı olarak iki alt boyuta ayıran Erkeğe İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği'nin (EÇDÖ; Glick ve Fiske, 1999) Türk öğrenci örnekleminde geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Bu araştırmaya, 412'si erkek ve 442'si kadın olmak üzere toplam 854 Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların tümünün yaş ortalaması 20.59 ($S = 1.80$) yıl olarak bulunmuştur. Katılımcılar EÇDÖ ölçeği ile birlikte Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği'ni (ÇDCÖ; Sakallı-Uğurlu, 2002) sınıf ortamında doldurmuşlardır. Geçerliliği test etmek için faktör yapısı, madde-toplam korelasyon katsayısı ve EÇDÖ ile ÇDCÖ arasındaki korelasyon ($r = .75$) hesaplanmıştır. Ayrıca, cinsiyet değişkeni açısından gruplar arası ayrışma analizi yapılmıştır. Bu analizler sonucunda EÇDÖ'nin orijinal faktör yapısını Türk öğrenci örnekleminde tekrarladığı ve yeterli düzeyde geçerliğe sahip olduğu bulunmuştur. Güvenirlik için ise, iç tutarlık katsayısı, iki yarım ve test tekrar test güvenirlilik katsayıları hesaplanmıştır. EÇDÖ'nin tümü için iç tutarlık güvenirlilik katsayısı .82 değerinde iken, Erkeklerle İlişkin Düşmanca Tutumlar ve Erkeklerle İlişkin Korumacı Tutumlar alt ölçekleri için iç tutarlık katsayıları sırasıyla .82 ve .83 değerinde bulunmuştur. Ölçeğin test tekrar test güvenirliliği ise .80 değerindedir. Sonuç olarak, EÇDÖ'nin toplumsal cinsiyetçiliği içeren erkeklerle ilişkin tutumları Türkiye'de öğrenci örnekleminde ölçebilecek geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğu gösterilmiştir.

Anahtar kelimeler: Erkeklerle ilişkin tutumlar, toplumsal cinsiyetçilik, çelişik duygulu cinsiyetçilik, geçerlik, güvenirlilik

Abstract

The purpose of the present study was to investigate reliability and validity of the Turkish version of the Ambivalence toward Men Scale (AMI; Glick & Fiske, 1999) that includes both hostility toward men and benevolence toward men. A total number of 854 students (412 men and 442 women) enrolled in the Middle East Technical University participated in this study. The mean age for participants was 20.59 ($SD = 1.80$). The participants completed the AMI and Turkish version of the Ambivalent Sexism Inventory (ASI; Sakallı-Uğurlu, 2002) in classroom situation. For validity testing, the structure of Turkish version of AMI was assessed with factor analysis. The item-total correlations and the correlation between AMI and ASI ($r = .75$) were calculated. The original factor structure of the AMI was replicated with the student sample in the present study. For reliability testing, internal consistency coefficients, test-retest reliability correlations and split-half correlation coefficients were calculated. The Cronbach's alfa for the AMI was .82. In addition, the subfactors, Hostility toward Men and Benevolence toward Men, were highly reliable (.82 and .83 respectively). The computed test-retest reliability coefficient was .80. The AMI correlated .75 with the ASI. As a conclusion, the Turkish AMI had sufficiently high reliability and good validity to justify its use as a measurement of attitudes toward men in Turkey.

Key words: Attitudes toward men, sexism, ambivalent sexism, validity, reliability

Yazışma Adresi: Prof. Dr. Nuray Sakallı-Uğurlu, ODTÜ Psikoloji Bölümü 06531, Ankara, Türkiye

E-posta: nurays@metu.edu.tr

Yazar Notu: Bu çalışma Türkiye Bilimler Akademisi tarafından desteklenmiştir (NS/TÜBA-GEBIP/2001-1-1).

Erkek ve kadınlar arasındaki ilişkiler hem kişilerarası duygusal ilişkiler hem de gruplararası ilişkilerde ele alınmış önemli bir konudur. Sosyal psikolojik çalışmalarda da toplumsal cinsiyetçilik olarak ele alınan başlıca konu erkek egemen toplumda kadın cinsiyetine ilişkin olumsuz tutumların varlığı ve bu tutumların davranışlarla hayata ayrımcılık olarak yansımaları ile kadının sosyal, kültürel, politik ve ekonomik alanlarda erkeğe göre düşük konumlarda tutulmasını içermektedir. Buna karşın, toplumun sadece “kadın” dan değil “erkek”ten de beklentileri vardır ve avantajlı konumda bulunan erkeklerle ilişkin tutumlar varolan cinsiyetçiliğin devamına katkıda bulunabilmektedir. Diğer bir deyişle, diğer gruplar arasındaki ilişkilere göre özel bir konuma sahip olan kadın-erkek ilişkilerini ele alan çalışmalarda erkeklerle ilişkin tutumlar konusunda araştırma yapmak önemlidir, çünkü kadınların erkeklerin rollerini ve durumlarını nasıl algıladıkları, kadın-erkek arasındaki ilişkileri ve varolan erkek egemen sistemin devam edip etmeyeceğini etkilemektedir. Erkeklerle ilişkin tutumları özellikle de kadınların bu konudaki tutumlarını çalışmak toplumsal cinsiyetçiliğin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Bu makalenin amacı Glick ve Fiske’in (1999) kadına ilişkin çelişik duygulu tutumlar çalışmalarına (örn., Glick ve Fiske, 1996, 1997; Glick ve ark., 2000) paralel olarak geliştirdikleri “Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği”nin (EÇDÖ- Ambivalence Toward Men Scale) Türkçe’ye uyarlanmasıdır. Bu amaçla makalenin giriş bölümünde erkeklerle ilişkin tutumlar konusunda yapılan çalışmalar hakkında kısaca bilgi verildikten sonra Glick ve Fiske (1999) tarafından geliştirilen EÇDÖ ayrıntılı olarak tanıtılacaktır.

Erkeklerle İlişkin Tutumlarla İlgili Ölçekler

Erkeklerle ilişkin tutumlarla ilgili literatür incelendiğinde, 1970 ve 1980’lerde bu konudaki tutumları belirlemek amacıyla çeşitli ölçek geliştirme çalışmalarının olduğu görülmektedir. Geliştirilen ölçeklerin bir kısmı erkeklerle ilişkin tutumları ölçerken diğer kısmı hem kadına hem erkeğe ilişkin sosyal rollerin benimsenmesi gibi cinsiyetçilikle ilgili farklı boyutları içermektedir. Erkeklerle ilişkin tutumlar ve erkeksiliği ölçen ölçekler Thompson, Pleck ve Ferrera (1992) tarafından taranmış ve bu ölçeklerin erkeklerin nasıl olması gerektiği ya da erkeklerin gerçekten ne olduğu gibi farklı içerikleri taşıdığı öne sürülmüştür. Thompson ve arkadaşlarının (1992) aktardığına göre, erkeklerle ilişkin tutumlar konusunda alttaki farklı temalar incelenmiştir: a) hem erkeklerle hem de kadınlara ilişkin cinsiyet kalıpyargılarına ilişkin tutumlar (örn., Sex Role Stereotypes Questionnaire - Cinsiyet Rolü Kalıpyargıları Ölçeği; Rosenkrants, Vogel, Bee ve Broverman, 1968); b) kişilik özelliklerini içeren cinsiyet oryan-

tasyonunu belirleme (örn., Sex Role Inventory - Cinsiyet Rolü Envanteri; Bem, 1974); c) toplumsal cinsiyetçilik ile ilgili tutumları ve ayrımcılığı içeren bireysel farklılıkların ele alındığı erkeksiliğe ilişkin tutumlar (örn., The Macho Scale - Maço Ölçeği; Villemez ve Touhey, 1977); d) erkeksiliği tanımlayan sosyal kuralları ve değerlerin değişmesine ilişkin tutumlar (Attitudes toward Masculinity Transcendence Scale - Erkeksilik Üstünlüğüne İlişkin Tutumlar Ölçeği; Moreland ve Van Tuinen, 1978); e) erkeklerin göstermesi gereken uygun davranışlara ilişkin tutumlar (örn., Attitudes toward Male Role Scale - Erkek Rolüne İlişkin Tutumlar Ölçeği; Doyle ve Moore, 1978); f) erkeklerin cinselliği, iş ve eğlenceye ilişkin ilgileri, ev içi becerileri, güç aramaları, duygusallıkları ve kadınlarla olan ilişkileri gibi farklı erkek rolleri ve statüsüne ilişkin tutumlar (örn., Attitudes toward Men Scale - Erkeklerle İlişkin Tutumlar Ölçeği; Down ve Engleson, 1982); g) evlilik-ebeveynlik, cinsellik, çalışma hayatı ve fiziksel-kişilik özellikler gibi farklı boyutları içeren erkeklerle ilişkin tutumlar (örn., Attitudes toward Men Scale - Erkeklerle İlişkin Tutumlar Ölçeği; Iazzo, 1983).

Thompson ve arkadaşlarının (1992) aktardığı bu ölçeklere ek olarak bazı araştırmacıların gerektirdiğinde erkeklerle ilişkin tutumları semantik ayırım ölçekleri ile ölçtükleri görülmektedir. Örneğin, Eagly ve Mladinic’in (1989) araştırmasında katılımcılar sıfat çiftlerini (örn., iyi-kötü, olumlu-olumsuz, değerli-değersiz vb. gibi) 7 dereceli bir ölçek üzerinde değerlendirmişlerdir. Benzer bir şekilde, Stephan, Stephan, Demitrakis, Yamada ve Clason (2000) kadınların erkeklerle ilişkin tutumlarını 12 sıfattan (örn., düşmanca, saygı, üstünlük, onaylama, güven, reddetme, sıcaklık vb. gibi) oluşan bir ölçekle ölçmüştür. Ancak, semantik ayırım içeren bu çalışmalarda sadece Cronbach alfa değeri hakkında bilgi verilmiş ve geçerlik ve güvenilirlik analizleri ayrı örneklerle yapılmamıştır.

Bu aşamaya kadar ele alınan ölçekler herhangi bir kurama dayandırılmadan erkekleri ya da erkek rolleri ve rol değişimlerini tutum objesi olarak ele almışlardır. Buna karşın, 1990’lı yıllarda Glick ve Fiske (1999) daha önceden geliştirdikleri Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik açıklamalarına paralel olarak erkeklerle yönelik tutumlarında ele alınması gerektiğini belirterek yeni bir ölçek, “Erkeğe İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği - EÇDÖ” (Ambivalence toward Men Inventory), geliştirmişlerdir.

Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği (EÇDÖ)

Toplumsal cinsiyetçilik üzerine uzun soluklu çalışmalar yapan ve 1996 yılında Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği (ÇDÖ) ve açıklamaları ile toplumsal cinsiyetçiliğe yeni bir anlam yükleyen Glick ve Fiske (1999) kadın ve erkek arasındaki ilişkinin

özellikleri nedeniyle erkeklerin kadınlara ilişkin tutumlarındaki çelişikliğe benzer bir şekilde kadınlarda da erkeklerle ilişkin çelişik tutumlar gözlenebileceğini öne sürmüşlerdir. Diğer bir deyişle, kadınların erkekleri üstün görmelerinin yanı sıra onların bu üstünlüğüne güvenebilecekleri, ancak romantik ilişki, evlilik ve aile bağları gibi yakın ilişkilerde onlara bağımlı olduklarından dolayı da erkeklerle ilişkin çelişik tutumlara sahip olabileceklerini ileri sürmüşlerdir. Erkeklerin “yetkin” (competent) algılanıp saygı görebilecekleri halde bazı durumlarda “sıcak” (warm) algılanmayıp, güvenilmeyecekleri ve düşmanca tutumlara maruz kalacakları belirtilmiştir (Fiske, Xu, Cuddy ve Glick, 1999). Glick ve arkadaşlarının 2004’teki makalesinin başlığından anlaşıldığı üzere erkekler kötü ama gözüpük olarak algılanırken kadınlar zayıf ama harika olarak görülebilmektedir. Bu nedenlerle, Glick ve Fiske (1999) daha önce geliştirdikleri ÇDCÖ’nin temel taşlarına benzer bir şekilde EÇDÖ’ünde düşmanca ve korumacı tutumları içerdiklerini belirtmişlerdir. EÇDÖ’nün düşmanca kısmını “Erkeğe ilişkin Düşmanca Tutumlar (EDT) - Hostility toward Men;” korumacı kısmını ise “Erkeğe ilişkin Korumacı Tutumlar (EKT) - Benevolence toward Men” olarak isimlendirmişlerdir. ÇDCÖ’nde olduğu gibi EÇDÖ’nün her iki alt faktöründe de ataerkillik, cinsiyetler arası farklılaştırma ve heteroseksüellik boyutlarının bulunduğunu ileri sürmüşlerdir.

Erkeğe İlişkin Düşmanca Tutumlar (EDT)

EÇDÖ’nin bu alt faktörü erkeklerin her zaman güç ile ilintili avantajlara sahip olacakları algısını içermektedir. Bu alt faktörde bulunan maddeler olumsuz tondadır. EDT, erkeğin kadınlara ilişkin rollerde (özellikle ev işleri rollerinde) yeteneğinin olmadığını, kadınların erkeğin gücüne ve bu gücün kötüye kullanılmasına içerlemelerini vurgulamaktadır. EDT’nin altında yatan boyutlar şunlardır: Ataerkilliğe içerleme (veya güvenme) (resentment of paternalism), cinsiyetler arası ödünleyici (telafi edici) farklılaştırma (compensatory gender differentiation) ve heteroseksüel düşmanlık (heterosexual hostility).

Ataerkilliğe İçerleme. Glick ve Fiske (1999), Sosyal Kimlik Kuramı (Tajfel, 1981) ve Allport’un (1954) önyargı açıklamalarını temel alarak düşük konumda olan kadınların güç ve üstün konuma sahip olan erkeklerle içerlediklerini ve düşmanca bir yarışa girip onlara gizli ya da açık bir şekilde olumsuz tutumlar sergileyebileceklerini öne sürmektedirler. Erkek egemen toplumlarda erkeklerin üstün olarak algılanması ve kadınları birçok alanda kontrol etmeleri durumu kadınlarda bir içerlemeye neden olabilmektedir. Örneğin, ölçekteki “Erkekler toplumda kadınlardan daha fazla kontrole sahip olmak için her zaman çabalarlar”

ifadesi ataerkilliğe içerlemeyi ölçmeyi amaçlamaktadır.

Cinsiyetler Arası Ödünleyici Farklılaştırma. Bu kavram ile anlatılmak istenen düşük konumlarına rağmen kadınların kendilerini olumlu görebilmek için erkeklerden farklılaştırma çabalarıdır. Kadınlar üstün konumdaki erkekleri eleştirmenin uygun olacağı bazı özellikleri seçerek kendi olumsuz kimliklerini telafi etmeye çalışırlar. Örneğin, “Eğer kendilerine yol gösterecek kadınlar olmasaydı erkekler dünyada kaybolurlardı” ifadesi ile kadınlar erkeklerin kendilerine muhtaç olduğunu ve erkeklerin de bazı konularda düşük konumda olduğunu belirterek olumlu bir kimliğe bürünmeye çabalamaktadırlar (Glick ve Fiske, 1999).

Heteroseksüel Düşmanlık. Erkeklerin kadınlara yönelik cinsel saldırganlıkları ve ikili ilişkilerde ataerkillik sonucu erkeğin üstün olması kadınların erkeklerle heteroseksüel düşmanlık beslemesine yol açabilmektedir. Erkeklerin cinsel şiddetle ilişkilendirilmesi ve kadınların erkekleri cinsel bir tehdit olarak algılaması güvenmeyle birlikte erkeklerle heteroseksüel düşmanlık oluşturabilir. Diğer bir ifadeyle, erkeklerin cinselliği bir güç olarak kullanması, kadına şiddet uygulaması ve cinsellik yoluyla kadını kontrol etme çabaları heteroseksüel düşmanlık doğurabilir. Kadınların bu cinsel saldırganlıkları farketmesi ve bir tehdit olarak algılaması da erkeklerle karşı içerlemeyi artırmaktadır. Örneğin, “Çoğu erkek, kadınlar üzerinde güç sahibi oldukları bir pozisyonda buldukları anda, üstü kapalı yolla bile olsa kadınları cinsel açıdan taciz ederler” ifadesi heteroseksüel düşmanlığı ölçen maddelerden biridir (Glick ve Fiske, 1999).

Kadınların erkeklerle tamamen düşmanca tutumlar sergilemesi sosyal ilişkileri ve cinsel ihtiyaçları gereği mümkün değildir. Doğal olarak, erkeklerin kadınlara ihtiyacı olduğu gibi kadınların da erkeklerle dayanması gerekir. Geleneksel olarak kadınlar erkekler sayesinde statü ve ekonomik güvenlik sağlayabilirler. Bu nedenle kadınlar erkeklerle ilişkin olumlu tutumlara da sahiptirler (Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004).

Erkeklerle İlişkin Korumacı Tutumlar (EKT)

EÇDÖ’nün bu alt faktörü, geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini ve güç ilişkilerini olumlu açıdan ele almaktadır. Bu olumlu yaklaşım ile EKT toplumda varolan sosyal sistemi haklı çıkarma çabası ve kabullenmeyi göstermektedir. EKT alt ölçeği, anaerkillik (maternalism), cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma (complementary gender differentiation) ve heteroseksüel yakınlık (heterosexual intimacy) boyutlarını içermektedir (Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004).

Anaerkillik. Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı’nda ele alınan korumacı ataerkilliğe paralel olarak anaerkillik diğer cinsiyette bir zayıflık olduğunu

ve onlara yardım edilmesi gerektiğini varsaymaktadır. Bir ölçüde anaerkillik “anaç”lığa dayanır. Anaçlık açısından erkekler evde zayıf olandır ve korunmalıdır. Bu nedenledir ki kadınlar ev işlerinde erkeklerin kendi başlarına birşey yapamayacaklarına inanarak tüm ev işi sorumluluğunu üstlerine alabilmektedirler. Başka bir ifadeyle, yuvayı dışı kuş yaptığı için kadın bu yuvada erkeğine iyi bakmak durumundadır. Aslında burada yapılan şey kadınların ev işlerinde kendilerini yetkin ve güçlü görüp bu konuda zayıf algıladıkları erkeği korumasıdır. Bu düşünce şekliyle kadınlar erkekler hizmet etmelerinin nedenini açıklayıp, haklı çıkarma çabasındadırlar. Örneğin, “Kadınlar evde erkeklerine bakmalıdırlar çünkü eğer erkekler kendi kendilerine bakmak zorunda kalırlarsa bunu beceremezler” ifadesi bu alt boyutu ölçmek amacıyla yazılmıştır (Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004).

Cinsiyetler Arası Tamamlayıcı Farklılaştırma.

EKT kadınların üstün konumda algıladıkları erkeğe hayranlığından kaynaklanıyor olabilir. Jost ve Banaji'nin (1994) önerdiği gibi, gruplar arasındaki durağan statü farklılıkları belirli kalıpyargıları doğurabilir ve düşük konumdaki grup üyeleri bu kalıpyargıları benimseyebilirler. Kadın-erkek arasındaki statü farklılığı erkeklerin kadınlara göre daha zeki, hırslı ve yetkin olduğu inancını geliştirebilir. Böylece, birçok açıdan kendilerini erkekler göre daha düşük gören kadınlar, başka özellikleri ile (evde beceriklilik, kendini adanmışlık, anaçlık, fedakarlık) erkekleri tamamladıklarını düşünebilirler. Örneğin, “Erkekler kadınlara oranla risk almaya daha gönüllüdürler” ifadesi erkekleri güçlü ve üstün görme sonucu onların tehlikelere daha dayanıklı oldukları algısının bir ürünüdür.

Heteroseksüel Yakınlık (Çekicilik). Bu boyut bireylerin karşı cinsiyet ile romantik ilişki kurmadan mutlu bir hayat süremeyecekleri düşüncesine dayanmaktadır. Romantik ilişki ve cinsel istekler kadınların erkekler ihtiyacı duymasına ve onlara olumlu yaklaşmasına neden olabilmektedir. Duygusal açıdan her kadının bir erkeğe ihtiyacı olduğu ve erkeklerin kadınları el üstünde tutarak bakmaları ve sevgi vermeleri gerektiği inancı mevcuttur. Kısacası, kadınların kişisel bütünlüğü için romantik bir eşe, bir erkeğe ihtiyacı olduğu düşüncesi heteroseksüel yakınlığı oluşturmaktadır. Örneğin, “Her kadının kendisini el üstünde tutacak bir erkeğe ihtiyacı vardır” ve “Her kadının hayran olduğu bir erkeği olmalıdır” ifadeleri heteroseksüel yakınlığı ölçmeyi amaçlamaktadır.

Glick ve Fiske'e (1999) göre, bu farklı alt boyutlardan kaynaklanan duygu ve düşünceler sonucu çelişik duygular oluşması mümkündür. Erkeğe yönelik oluşan bu çelişik duygular özellikle erkekler daha geleneksel bakan kişilerde oluşabilmektedir. Birçok erkeksi özelliğin olumlu yönlerine ilişkin tutumların

ölçülmesinin yanı sıra üstün konumdaki erkeklerin olumsuz algılanması hakkındaki tutumlarında ölçülmesi bu ölçeğin getirdiği bir yenilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ölçek sadece kadınların erkekler ilişkine tutumlarını değil erkeklerin bu konulardaki duygu ve düşüncelerini de ölçmektedir.

Glick ve arkadaşları (Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004) EÇDÖ'nin alt faktörleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. EÇDÖ'nin kültürler arası geçerliliği ve güvenilirliği saptayan Glick ve arkadaşlarına (2004) göre, EDT erkekler ilişkine kalıpyargıları negatif yönde yordarken, EKT pozitif yönde yordamaktadır. Ek olarak, EÇDÖ ile ÇDCÖ arasında da pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Glick ve Fiske'e (2001) göre, ÇDCÖ'nin Düşmanca Cinsiyetçilik (DC) alt ölçeğinden yüksek puan alan katılımcıların EKT'den daha yüksek puan almaları beklenmektedir. Yani, hem DC hem de EKT kadının ve erkeğin sistemdeki yerini ve rollerini bilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. EKT'nin DC'den bir farkı erkeğin güçlü ve yüksek pozisyonda olması gerektiğini vurgulayan sistemi haklı çıkarma çabasını olumlu bir tonda yapmasıdır. Ayrıca, bu araştırmacılara göre ÇDCÖ erkeklerin kadınlara ilişkin geleneksel tutumlarını, EÇDÖ ise kadınların erkekler ilişkine geleneksel tutumlarını ölçmede daha başarılıdır.

Cinsiyet farkı açısından ele alındığında, Glick ve arkadaşları (2004) kadın katılımcıların erkekler oranla EDT alt ölçeğiyle daha fazla hemfikir olduklarını belirtmektedirler. Yani, kadınlar erkek egemenliğine ve erkeklerin toplumdaki yüksek statüsüne içerledikleri için erkekler ilişkine düşmanca tutumları daha fazla sergilemişlerdir. Buna karşın, erkekler kadınlara oranla erkekler ilişkine tutumları olumlu tonda irdeleyen EKT alt ölçeğinden daha fazla puan almaktadırlar. Yine aynı çalışmada, erkeklerin ÇDCÖ'nin DC alt ölçeğinden yüksek puan aldığı toplumlarda EÇDÖ'nin EDT alt ölçeğinde cinsiyet farklılığının daha da arttığını bulunmuştur. Diğer bir deyişle, kadına ilişkin düşmanca tutumların arttığı örneklerde kadınlar erkekler daha fazla içerlemektedirler ve erkekler düşmanca tutumları sergilemektedirler. Ancak daha geleneksel toplumlarda bu içerleme ve EDT'den yüksek puan alma kadınlarda her zaman aktif bir direnişe yol açmayabilir çünkü EÇDÖ'nin korumacı yönü var olan cinsiyetler arası kalıpyargıları ve rolleri desteklemektedir.

Makalenin Amacı

Türkiye'deki çalışmalara bakıldığında, cinsiyet rolleri ve cinsiyetçilik konusunda Türkiye'de yapılan çeşitli araştırmaların olduğu görülmektedir (bkz., Sakallı-Uğurlu, 2002), ancak özgün olarak erkekler ilişkine tutumları içeren Türkçe'ye uyarlanmış veya geliştirilmiş bir ölçeğin bulunmadığı görülmektedir. Bu

nedenle, bu araştırma ile erkeklere ilişkin tutumların iki ayrı alt faktörden oluştuğunu belirten ve toplumsal cinsiyetçilik konusuna erkeklere yönelik tutumları da katarak yeni bir bakış açısı getiren EÇDÖ'nin (Glick ve Fiske, 1999) Türkçe'ye uyarlanması amaçlanmaktadır. Diğer bir deyişle, bu araştırmanın amacı Türk araştırmacılarının değişik alanlarda kullanabileceği EÇDÖ'nin Türkiye'deki geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Bu uyarlama çalışmasıyla uluslararası araştırma ilişkilerinin kurulup, sağlanmasına ve bilgi alışverişinde bulunulmasına yardımcı olabilecek bir ölçek Türkiye'deki sosyal psikoloji literatürüne eklenecektir. Böylece de erkeklere ilişkin tutumların ölçülmesi konusundaki eksikliğin giderileceği ve toplumsal cinsiyetçilik konularında çalışan araştırmacılar için yararlı olacağı umulmaktadır.

Yöntem

Katılımcılar

Bu araştırmanın örneklemini daha önce üç ayrı çalışma için toplanmış olan verilerin birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Bu çalışmaya Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinden toplam 854 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların 412'si erkek, 442'si kadındır. Katılımcıların tümünün yaş ortalaması 20.59 yıldır ($S = 1.80$). Erkek katılımcıların yaş ortalaması 21.07 ($S = 1.87$) iken, kadın katılımcıların yaş ortalaması 20.14'dir ($S = 1.62$).

Veri Toplama Araçları

Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği. EÇDÖ Glick ve Fiske (1996) tarafından geliştirilmiştir ve 20 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar, maddelerin her biri ile ne derecede hemfikir olduklarını 6 dereceli Likert tipindeki ölçekte belirtmişlerdir. Bu ölçekte 1 "tamamen karşıyım," 6 ise "tamamen katılıyorum" anlamındadır. Ölçekte "kararsızım" ifadesine yer verilmemiştir. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar, erkeklere ilişkin düşmanca ve korumacı tutumların yüksek olduğunu göstermektedir.

Glick ve Fiske (1999) Amerikalı üniversite öğrencilerinin katıldığı üç ayrı çalışmayı makalelerinde sunmuşlardır. Yaptıkları doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, EÇDÖ'ni en iyi temsil eden faktör yapısının EDT ve EKT'den oluşan iki alt faktör ile onların içerdiği üç alt boyuttan (EDT için: ataerkilliğe içerleme; cinsiyetler arası ödünleyici farklılaştırma, ve heteroseksüel düşmanlık; EKT için: anaerkillik, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma, heteroseksüel yakınlık) oluştuğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmalarında EÇDÖ için Cronbach Alfa katsayıları .83 ile .87 arasındadır. EDT için Cronbach Alfa katsayıları .81 ile .86 arasında değişirken; EKT için Cronbach Alfa katsayıları .79

ile .83 arasında bulunmuştur. Glick ve Fiske (1999) EÇDÖ ile Erkeklerle İlişkin Tutumlar Ölçeği (Iazzo, 1983) ve Erkeklerle İlişkin Tutumlar Ölçeği (Downs ve Engleson, 1982, aktaran Glick ve Fiske, 1999) arasındaki korelasyonları incelemişlerdir. EÇDÖ ile karşılaştırılan bu iki ölçek psikometrik ve içerik bakımından en iyi ölçekler olduğu düşünüldüğünden seçilmiştir. Ancak bu iki ölçek, EÇDÖ'nin içerdiği erkeklere ilişkin hem olumlu hem de olumsuz tutumları kapsamamaktadır. Glick ve Fiske'in (1999) bulgularına göre, EÇDÖ her iki ölçekle de pozitif bir korelasyon göstermektedir.

Glick ve arkadaşları (2004) tarafından yapılan kültürler arası bir çalışmada EKT alt ölçeğine ait bir madde ("Acil durumlarda erkekler kadınlara göre daha düşük olasılıkla kendilerini kaybedeceklerdir") iyi sonuç vermediğinden dolayı ölçekten çıkarılmıştır. Diğer bir ifadeyle, ölçekteki madde sayısı 20'den 19'a indirilerek analizler yapılmıştır. ÇDÖ'nde olduğu gibi EÇDÖ'nde de her zaman iki ayrı alt faktör (EDT ve EKT) analizlerde kullanılmıştır. EÇDÖ'nin iki alt faktörünü oluşturan üç farklı alt boyut analizlerde ayrı ayrı ele alınmamıştır (örn., Glick ve ark., 2004).

Glick ve Fiske (1999) tarafından geliştirilen bu ölçek, Glick ve arkadaşlarının (2004) çalışması için ilk kez Türkçe'ye çevrilip, Türkiye'de uygulanmıştır. ODTÜ, Psikoloji Bölümü'nden bir öğretim üyesi ve bir yüksek lisans öğrencisi bağımsız olarak bu ölçeği Türkçe'ye çevirmişlerdir. Bu çeviriler birbiriyle karşılaştırılarak madde düzgünlüğü, kelime seçimi, okunma kolaylığı ve anlaşılma düzeyi açısından düzeltilmişlerdir. Daha sonra, oluşturulan Türkçe sürüm, bu ölçeğin İngilizce yazımını daha önce hiç görmemiş olan bir yüksek lisans öğrencisi tarafından Türkçe'den İngilizce'ye geri-çevirilmiştir.

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği. ÇDÖ ilk olarak Glick ve Fiske (1996) tarafından geliştirilmiştir ve 22 maddeden oluşmaktadır. 11 madde Düşmanca Cinsiyetçiliği (DC) ölçekten diğer 11 madde Korumacı Cinsiyetçiliği (KC) ölçektedir. İlk çalışmalarda puanlarının ters yönlü kodlanması gereken bazı maddeleri bulunan bu ölçek, ülkeler arası çalışmalarda sorun yaratması nedeni ile tekrar düzenlenmiş ve tüm maddeler cinsiyetçiliği yansıtan ve ters yönlü kodlama gerektirmeyecek şekilde yazılmıştır (Glick ve ark., 2000). Bu ölçek Sakallı-Uğurlu (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan bu ölçekte katılımcılar, maddelerin her biri ile ne derecede hemfikir olduklarını 6 dereceli Likert tipindeki ölçekte belirtmişlerdir (1 "tamamen karşıyım," 6 ise "tamamen katılıyorum"). Ölçekte "kararsızım" seçeneği yer almamaktadır. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar, korumacı ve düşmanca cinsiyetçiliğin yüksek olduğunu göstermektedir.

İşlem

Ölçekler, ODTÜ'nün tüm bölümlerine seçmeli olarak açılan "Psikoloji'ye Giriş" ve "Sosyal Psikoloji'ye Giriş" dersleriyle birlikte Psikoloji bölümü derslerinin bazılarında sınıf ortamında gönüllü olarak doldurulmuştur. Katılımcılara, verilen ölçekleri doldurduktan sonra katıldıkları araştırma hakkında kısa bir açıklama yapılmış ve ayrıntılı bilgi için araştırmacıya yönlendirilmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğuna ölçekleri doldurdukları için aldıkları derste ekstra puan verilmiştir.

Araştırmaya katılan bir kısım öğrenciye ($n = 110$) test tekrar test güvenilirliği için 21 gün sonra aynı ölçek tekrar uygulanmıştır. Katılımcılar, ölçeği ikinci kez doldurdukları için aldıkları derste ekstra bir puan daha almışlardır.

Bulgular

Geçerlik Çalışmaları

Faktör Yapısı. EÇDÖ'nin yapı geçerliğini incelemek amacı ile yapılan varimax rotasyonlu faktör analizi sonucunda Glick ve Fiske'in (1999) önerdiği gibi net bir şekilde altı alt faktör ayrımı görülmemiştir. Bu nedenle daha önceki çalışmalarda her zaman EDT ve EKT ayırımına gidildiği için faktör analizi iki faktöre zorlanmıştır. Bu durumda, Glick ve arkadaşlarının (2004) belirttiği gibi, EDT ve EKT ifadeleri net bir şekilde ayrılmışlardır. Diğer bir deyişle, maddeler orijinal ölçekteki gibi aynı faktörler altında yer almaktadır (bkz., Tablo 1). Bu iki faktör yapısı toplam varyasyonun % 41.56'sını açıklamaktadır. Tablo 1'de her bir faktörün maddeleri, özdeğeri, açıkladığı var-

Tablo 1. EÇDÖ'ndeki Faktörler için Maddeler, Özdeğer, Açıklanan Varyans Yüzdesi ve Yük Değerleri

	Maddeler EÇDÖ	Faktörler	
		1	2
Erkeklerle İlişkin Düşmanca Tutumlar (EDT)	- Çoğu erkek kadınlar için eşitliği sözde savunur ama bir kadını kendilerine eşit olarak görmeyi kaldıramazlar.	.72	
	- Erkekler toplumda kadınlardan daha fazla kontrole sahip olmak için her zaman çabalarlar.	.71	
	- Özüne bakıldığında, çoğu erkek gerçekten çocuk gibidir.	.66	
	- Erkekler hasta olduklarında bebekler gibi davranırlar.	.65	
	- Erkekler kadınlara "yardım ediyor" gibi gözükürken, çoğunlukla kendilerinin kadınlardan daha iyi olduklarını kanıtlamaya çalışırlar.	.64	
	- Erkekler kadınlarla konuşurken genellikle baskın olmaya çalışırlar.	.60	
	- Çoğu erkek, kadınlar üzerinde güç sahibi oldukları bir pozisyonda buldukları anda, üstü kapalı yolla bile olsa kadınları cinsel açıdan taciz ederler.	.59	
	- Bir erkek cinsel açıdan çekici bulduğu kadını yatağa atmak için ne gerekiyorsa yapmak konusunda tipik olarak hiç bir ahlaki değere sahip değildir.	.54	
	- Eğer kendilerine yol gösterecek kadınlar olmasaydı erkekler dünyada kaybolurlardı.	.51	
	- Kadın haklarına duyarlı olduğunu iddia eden erkekler bile aslında ev işlerinin ve çocuk bakımının çoğunu kadının üstlendiği geleneksel bir ilişki isterler.	.46	
Erkeklerle İlişkin Korumacı Tutumlar (EKT)	- Her kadının kendisini el üstünde tutacak bir erkeğe ihtiyacı vardır.		.79
	- Kadınlar erkeksiz eksiktirler.		.76
	- Her kadının hayran olduğu bir erkeği olmalıdır.		.73
	- Çiftlerden ikisi de çalışıyor olsa bile, kadın evde erkeğine bakma konusunda daha fazla sorumluluk üstlenmelidir.		.65
	- Eğer kadının bir erkekle uzun süreli, bağlılık içeren bir ilişkisi yoksa bu hayatta gerçek anlamda kendini tamamlamış sayılmaz.		.64
	- Erkekler başkalarını korumak için kendilerini tehlikeye atmaya daha gönüllüdürler.		.64
	- Erkekler temelde kadınlara maddi güvence sağlamak açısından yararlıdırlar.		.57
	- Erkekler kadınlara oranla risk almaya daha gönüllüdürler.		.54
- Kadınlar evde erkeklerine bakmalıdırlar çünkü eğer erkekler kendi kendilerine bakmak zorunda kalırlarsa bunu beceremezler.		.48	
	<i>Özdeğer (Eigenvalue)</i>	3.23	4.67
	<i>Varyans (%)</i>	16.98	24.58
	<i>İç Tutarlılık Katsayısı (Alfa)</i>	.82	.83

Not. .30 değerinin altındaki faktör yükleri tabloda verilmemiştir.

yans ve Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları verilmektedir. Tablo 1’de görüldüğü gibi, EDT faktöründeki yüklemeler .46 ile .72 arasında değişirken; EKT alt faktörlerindeki yüklemeler .48 ile .79 arasında değişmektedir.

Glick ve arkadaşlarının (Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004) bulgularına benzer şekilde, EDT ve EKT arasında pozitif bir ilişki ($r = .20$, $N = 836$, $p < .01$) bulunmuştur. Bu bulgu, Glick ve arkadaşlarının (2004) önerdiği gibi, EDT ve EKT’nin farklı olsalar bile birbirleri ile ilişki içinde olduklarını desteklemektedir. Ayrıca, Tablo 2’de görüldüğü gibi, EDT ve EKT arasındaki ilişki hem kadın ($r = .45$, $n = 430$, $p < .01$) hem de erkek katılımcılar ($r = .35$, $n = 406$, $p < .01$) için istatistiksel olarak anlamlıdır.

Madde-Toplam Analizi. Madde-toplam korelasyonu, bir maddenin testin tümünün ölçtüğü özelliği

ölçüp ölçmediğinin bir göstergesidir. Maddelerin ölçek puanıyla yüksek korelasyonlara sahip olması aynı boyutta ölçme yaptıklarını göstermektedir (Tezbaşaran, 1997). Bu bilgiler ışığında, EÇDÖ’nin iki faktörü altında toplanan maddeler ayrı birer ölçek olarak kabul edilerek maddelerin toplam puan ile ilişkisine bakılmıştır. Bulgulara göre, maddeler ile EÇDÖ’nin tümü arasındaki korelasyonlar .28 ile .56 arasındadır. Ayrıca, maddeler ile her bir faktör toplamı arasındaki korelasyonlar; EDT için .38 ile .60, EKT için .41 ile .69 arasında bulunmuştur. Madde-toplam korelasyonunun .30 üzerinde olması beklenmektedir (Kline, 2000). Ancak, bir maddenin, testin tümü ile tutarlılığının göstergesi olabilecek en düşük değer .20 olarak da verilmektedir (McIntire ve Miller, 2000). Bu bilgilere göre, bu araştırmada bulunan korelasyon katsayıları madde analizi sürecinde kabul edilen düzeydedir. Başka bir deyişle,

Tablo 2. EÇDÖ, ÇDCÖ ve Alt Ölçeklerinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ve Aralarındaki Korelasyon Katsayıları

	Ort.	S	EÇDÖ	ÇDCÖ	EDT	EKT	DC	KC
Tüm veri ($N = 854$)								
EÇDÖ	3.80	.75	-					
ÇDCÖ	3.68	.78	.75**	-				
EDT	4.01	.88	.73**	.35**	-			
EKT	3.58	1.07	.82**	.78**	.20**	-		
DC	3.80	.99	.49**	.81**	.10**	.62**	-	
KC	3.58	.95	.71**	.79**	.46**	.63**	.29**	-
Sadece kadın katılımcıların verisi ($n = 442$)								
EÇDÖ	3.83	.78	-					
ÇDCÖ	3.51	.81	.81**	-				
EDT	4.40	.78	.80**	.58**	-			
EKT	3.26	1.05	.89**	.78**	.45**	-		
DC	3.41	.92	.55**	.82**	.38**	.55**	-	
KC	3.62	1.02	.79**	.85**	.58**	.75**	.40**	-
Sadece erkek katılımcıların verisi ($n = 412$)								
EÇDÖ	3.77	.72	-					
ÇDCÖ	3.87	.70	.73**	-				
EDT	3.59	.79	.78**	.44**	-			
EKT	3.93	.97	.86**	.74**	.35**	-		
DC	4.21	.91	.56**	.80**	.29**	.60**	-	
KC	3.54	.87	.59**	.78**	.39**	.57**	.24**	-

** $p < .01$

Not. EÇDÖ = Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği, ÇDCÖ = Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği, EDT = Erkeklerle İlişkin Düşmanca Tutumlar, EKT = Erkeklerle İlişkin Korumacı Tutumlar, DC = Düşmanca Cinsiyetçilik, KC = Korumacı Cinsiyetçilik. 6 dereceli bir ölçek ile uygulama yapılmıştır. Her iki ölçekte de yüksek puanlar olumsuz tutumları yansıtmaktadır.

elde edilen katsayılar söz konusu ölçülen yapının öngörüldüğü gibi homojen olduğunu kanıtlamaktadır ve geçerliliğin olduğuna işaret etmektedir (Erkuş, 2003).

Ölçüt Bağımlı Geçerlik. EÇDÖ'nin benzer konuları ölçen diğer bir ölçek ile ilişkisine bakılması amaçlanmıştır. Bunun için tüm katılımcılara EÇDÖ ile birlikte daha önce Türkçe'ye uyarlanmış olan ÇDCÖ (Sakallı-Uğurlu, 2002) verilmiştir. EÇDÖ'nin ÇDCÖ ile ve her bir ölçeğin alt faktörleri arasındaki korelasyonlar toplam veri, kadın ve erkek katılımcılar için ayrı ayrı hesaplanmış ve Tablo 2'de verilmiştir. Tablo 2'de görüldüğü gibi, EÇDÖ ile ÇDCÖ arasındaki korelasyon .75 değerindedir. EDT ile DC arasındaki .09; EDT ile KC arasındaki .46; EKT ile DC arasındaki .62; EKT ile KC arasındaki .63 korelasyonlar istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre, her bir alt ölçeğin kadınları düşük konumda görme, onları ikinci planda tutma ve erkeği üstün görme gibi ataerkillik ana temasını ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, özellikle EKT ile DC arasındaki yüksek korelasyon değeri bu iki alt faktörün erkek üstünlüğünün ve statüsünün kabul edildiğini göstermektedir. Diğer bir deyişle, kadınlara ilişkin düşmanca tutumlar ile erkeklerle ilişkin korumacı tutumlar (ki bu var olan sistemi haklı çıkarma çabasından kaynaklanmaktadır) birbiri ile oldukça ilintilidir ve toplumsal cinsiyetçiliği destekler niteliktedir. EKT ile KC arasındaki korelasyon kadın katılımcılarda ($r = .75$) erkek katılımcılara oranla ($r = .57$) daha yüksektir ($z = 2.65, p < .05$). Benzer şekilde, EDT ile KC arasındaki korelasyon kadın katılımcılarda ($r = .58$) erkek katılımcılara ($r = .39$) oranla daha yüksek bulunmuştur ($z = 2.79, p < .05$). Bütün bu analizler sonucunda bu ölçeğin geçerliğinin -ölçtüğü konuyu net olarak kapsamı- Türk öğrenci örnekleminde yeterli düzeyde olduğu görülmektedir.

Gruplar Arası Ayrışma (EÇDÖ'nin Alt Faktörlerinde Cinsiyet Farklılığı). Gruplar arası ayrışma ile geçerliliği test etmek için CTTÖ'nin alt faktörleri için cinsiyet farkına bakılmıştır. Tablo 2'de görüldüğü gibi, EKT kontrol edilerek yapılan ANCOVA analizi sonuçlarına göre, kadın katılımcılar ($Ort. = 4.40, S = .78$) erkek katılımcılara ($Ort. = 3.59, S = .79$) göre EDT'den daha yüksek puanlar almışlardır ($F_{1,833} = 375.83, \eta^2 = .31, p < .01$). Diğer bir ifadeyle, kadın katılımcılar ataerkilliğe içerleme, cinsiyetler arası ödünleyici farklılaştırma ve heteroseksüel düşmanlıktan oluşan erkeklerle ilişkin düşmanca tutumlara daha fazla katılmaktadır. Benzer şekilde, EDT kontrol edilerek yapılan ANCOVA analizi sonucunda erkek katılımcılar ($Ort. = 3.93, S = .97$) kadın katılımcılara ($Ort. = 3.26; S = 1.05$) göre EKT alt ölçeğinden daha yüksek puanlar almışlardır ($F_{1,833} = 227.97, \eta^2 = .22, p < .01$). Diğer bir deyişle, erkek katılımcılar anaerkillik, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma, heteroseksüel yakınlığı içeren er-

keklerle ilişkin korumacı tutumlara daha fazla katılmaktadır.

Güvenirlilik Çalışmaları

İç Tutarlık Güvenirliliği. EÇDÖ'nin iç tutarlık güvenirliliği Cronbach Alfa katsayısı ile irdelenmiştir. Cronbach Alfa katsayısı .82 ($N = 824$; madde sayısı = 19) olarak belirlenmiştir. Ayrıca, ölçeğin iki alt faktörü için ayrı ayrı güvenirlilik hesaplamaları yapılmıştır. 10 maddeden oluşan EDT için Cronbach Alfa katsayısı .82 iken, 9 maddeden oluşan EKT için Cronbach Alfa katsayısı .83 olarak bulunmuştur. Araştırmacılar (örn., Kline, 2000) güvenirlilik katsayısının .70 üzerinde olması gerektiğini belirtmektedir. Buna göre, EÇDÖ ve alt faktörleri iç tutarlık güvenirliliği açısından oldukça yeterli değerlere sahiptirler. Ayrıca, bu çalışmada bulunan tüm Cronbach Alfa katsayıları Glick ve Fiske'in (1999) orijinal çalışması ile yüksek bir tutarlık göstermektedir.

Zaman İçindeki Tutarlık Güvenirliliği. EÇDÖ'nin zaman içerisindeki tutarlığına test tekrar test yöntemiyle incelenmiştir. Ölçek 21 gün ara ile aynı gruba tekrar uygulandığında, iki uygulama arasındaki korelasyon .80 ($n = 110, p < .01$) olarak bulunmuştur. Kline'a (2000) göre iyi bir test tekrar test katsayısının .80 üzerinde olması gerekmektedir. McIntire ve Miller (2000) birçok araştırmacının .70 değerini test tekrar test için yeterli gördüğünü belirtmektedir. Bu bilgiler ışığında, EÇDÖ için bulunan test tekrar test korelasyonun, katılımcıların erkeklerle ilişkin tutumlar ölçümü için oldukça iyi bir kararlılık katsayısı olduğu görülmektedir.

İki Yarım (İkiye Bölme) Güvenirliliği. EÇDÖ'nin güvenirliliği bir de iki yarım yöntemi ile test edilmiştir. Bu yöntemde ölçek maddeleri iki kısma ayrılarak aralarındaki korelasyon hesaplanmaktadır. Bu nedenle alt faktörler olan EDT ve EKT için ayrı analizler yapılarak iki yarım güvenirliliği incelenmiştir. 10 maddeden oluşan EDT için yapılan iki yarım güvenirlilik analizine göre 5 maddeden oluşan ilk bölüm (Cronbach Alfa katsayısı = .62) ile 5 maddeden oluşan ikinci bölüm (Cronbach Alfa katsayısı = .73) arasındaki korelasyon değeri .72'dir. Bu analize göre Spearman-Brown katsayısı ve Guttman iki yarım güvenirlilik katsayısı .83 değerindedir.

Ayrıca, 9 maddeden oluşan EKT için yapılan analiz sonuçlarına göre 5 maddeden oluşan ilk bölüm (Cronbach Alfa katsayısı = .72) ile 4 maddeden oluşan ikinci bölüm (Cronbach Alfa katsayısı = .67) arasındaki korelasyon katsayısı .77'dir. Bu analiz sonucunda Spearman-Brown katsayısı ve Guttman iki yarım güvenirlilik katsayısı .87 değerinde bulunmuştur. Bu bulgular ışığında, EÇDÖ'nin iki yarım güvenirliliğinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tartışma

Sosyal psikolojide toplumsal cinsiyetçilik konusunda kadınlara ilişkin tutumlar erkeklerle ilişkili tutumlara göre daha fazla araştırmaya sahne olsa da araştırmacılar toplumsal cinsiyetçiliği daha iyi anlamak adına erkeklerle yönelik tutumlara da odaklanmışlardır (örn., Glick ve ark., 2004; Villemez ve Touhey, 1977). Yurt dışında bu konuda çeşitli çalışmaların olmasına rağmen, Türk sosyal psikoloji literatüründe erkeklerle ilişkin tutumları ele alan çalışma bulunmamaktadır. Bunun bir nedeni bu konuda bir ölçeğin olmaması olabilir. Bu eksikliği gidermek için yapılan bu araştırma Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik kavramını ortaya atan Glick ve Fiske'in (1999) geliştirdiği EÇDÖ'nin Türkçe'ye uyarlamasını gerçekleştirmeyi amaçlamıştır. Bu araştırmanın bulgularına göre, öğrenci örneklemine uygulanan EÇDÖ oldukça anlamlı geçerlik ve güvenilirlik değerlerine sahiptir.

Ölçeğin yapı geçerliğine bakıldığında, Glick ve Fiske'in (1999) önerdiği şekilde EÇDÖ'nin iki ana faktörü olduğu bulunmuştur. Analizler sonucunda ortaya çıkan EDT ve EKT alt faktörleri ve onların altında toplanan maddeler Glick ve Fiske'in (1999) kuramsal beklentilerine uygundur. EDT alt ölçeği ataerkilliğe içerleme (güç ve üstün konuma sahip olan erkeklerle içerleme ve olumsuz tutumlar sergileme), cinsiyetler arası ödünleyici farklılaştırma (kadınların kendilerini olumlu görebilmek için erkekleri eleştirmenin uygun olacağı bazı özellikleri seçerek olumsuz kimliklerini telafi etme çabaları) ve heteroseksüel düşmanlık (erkeklerin cinselliği bir güç olarak kullanması, kadına şiddet uygulaması ve cinsellik yoluyla kadını kontrol etme çabalarına tepkiler) maddelerini içermektedir. Buna karşın, EKT alt ölçeği, anaerkillik (erkeklerin ev işlerinde zayıf olmaları nedeniyle onlara yardım edilmesi gerekliliği), cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma (birçok açıdan kendilerini erkeklerle göre daha düşük görme sonucunda kadınların evde beceriklilik, kendini adanmışlık, anaçlık, fedakarlık gibi özellikleri ile erkekleri tamamladıklarını düşünceleri) ve heteroseksüel yakınlık (romantik ilişki ve cinsel istekler nedeniyle kadınların erkeklerle ihtiyaç duymasına ve onlara olumlu yaklaşması) ile ilgili maddeleri altında toplamıştır. Ek olarak, geçerlik konusunda yapılan madde-toplam korelasyon analizi de ölçeğin her bir maddesinin altında toplandıkları faktörler ile aynı boyutta ölçme yaptıklarını istatistiksel olarak ortaya çıkarmıştır. Böylece, EÇDÖ ölçmek istenilen konuyu kapsadığı için yapı geçerliğini sağlamaktadır.

Ölçüt bağıntılı geçerliğini test etmek için EÇDÖ'nin ÇDCÖ ile ve her bir ölçeğin alt faktörleri arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır. Tablo 2'de görüldüğü gibi, EÇDÖ ile ÇDCÖ arasındaki yüksek bir

pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu bulgu, Glick ve Fiske'in (1999) belirttiği gibi, bu iki ölçeğin benzer temellere dayalı tutumları ölçtüklerini göstermektedir. Toplam ölçekler arasındaki ilişkinin yanı sıra her bir ölçeğin alt faktörleri arasındaki ilişkilerde incelenmiştir. Tablo 2'de görüldüğü üzere, Glick ve arkadaşlarının (2004) önerdiği gibi, toplam, kadın ve erkek verisinde yapılan tüm korelasyon hesaplamalarında EDT ve EKT birbirleri ile pozitif bir ilişki içindedirler.

EÇDÖ'nin alt faktörleri ve ÇDCÖ'nin alt faktörleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde, en yüksek korelasyonların EKT ile DC ve EKT ile KC arasında olduğu gözlenmektedir. Bu bulguya göre, erkeklerle ilişkin korumacı tutumlar hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilikle pozitif bir ilişki göstererek geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini ve güç ilişkilerini desteklemektedir. EKT toplumda var olan sosyal sistemi haklı çıkarma çabasını ve kabullenmeyi gösterdiği için bu alt faktörün kadına yönelik düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik ile pozitif bir ilişki göstermesi mantıklı gözlenmektedir. Giriş kısmında belirtildiği gibi, EKT alt ölçeği, anaerkillik, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlık boyutlarını içermektedir ve DC'den yüksek puan alan katılımcıların EKT'den daha yüksek puan almaları beklenmektedir. DC ve EKT kadının ve erkeğin sistemdeki yerini ve rollerini bilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Glick ve Fiske, 2001). EKT'nin DC'den bir farkı erkeğin güçlü ve yüksek pozisyonda olması gerektiğini vurgulayan erkek egemen sistemi haklı çıkarma çabasını olumlu bir tonda vurgulamaktadır. Buna göre, erkeklerle ilişkin korumacı tutumlar (erkeklerle anaç davranmak, onları evde korumak, erkeklerle birbirini tamamlayan sosyal rollerin üstlenildiğini düşünmek ve erkeksiz bir hayat düşünülmemesi) var olan cinsiyet rollerinin devam etmesini ve bu rollerin haklı temellere dayandığını düşüncesini olumlu bir tonda desteklerken kadına yönelik cinsiyetçi tutumların devamlılığını sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır.

Ayrıca, Tablo 2'de görüldüğü gibi, EKT ile KC ve EDT ile KC arasındaki korelasyonlar kadınlarda erkeklerle oranla daha yüksektir. Bu bulgu, erkeklerle oranla kadınlarda EKT ile KC ve EDT ile KC'nin daha az ayrıştığını göstermektedir. Başka bir deyişle, erkeklerle ilişkin cinsiyetçi tutumları olumlu bir tonda sunan EKT'de puan artışı ile birlikte kadınlara ilişkin cinsiyetçiliği olumlu tonda sunan KC'de de puan artışı görülmektedir. Aynı şekilde, kadınlar hem erkeklerle ilişkin düşmanca tutumları hem de kadınlara ilişkin korumacı cinsiyetçiliği birbirine benzer algılama eğilimindedirler. Kadınların KC'den ve EDT'den erkeklerle göre daha yüksek puanlar aldıkları düşünülürse, Türk kadınlarının erkeklerle içerledikleri ve onlara olumsuz tutumlar sergiledikleri halde erkekler tarafından koru-

nup, bakılmaya da “hayır” demedikleri ve cinsiyetçiliğin korumacı kısmını tercih edebildikleri görülmektedir. Bu tutumlarda kadınlarda cinsiyetçilik konusunda büyük bir değişim olmadığı ve olumlu tonda sunulan cinsiyetçilik ile erkek egemen sistemi haklı çıkarma çabasında oldukları söylenebilir (Glick ve Fiske, 1997). Bunun bir nedeni, Jost ve arkadaşlarının (Jost ve Hundady, 2005; Jost ve Kay, 2005) belirttiği gibi, zayıf konumda olan grupların -kadınların- var olan sistemi desteklemeleri olabilir.

EÇDÖ'nin cinsiyete göre nasıl bir farklılık gösterdiği incelendiğinde, daha önceki çalışmalarla tutarlı olarak (örn., Glick ve Fiske, 1999; Glick ve ark., 2004), kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla EDT'den daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Diğer bir deyişle, kadın katılımcılar ataerkilliğe inceleme, cinsiyetler arası ödünleyici farklılaştırma ve heteroseksüel düşmanlıktan oluşan erkeklere ilişkin düşmanca tutumlara daha fazla katılmaktadır. Buna karşın, erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre EKT alt ölçeğinden daha yüksek puanlar almışlardır. Başka bir deyişle, erkek katılımcılar anaerkillik, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma, heteroseksüel yakınlığı içeren erkeklere ilişkin korumacı tutumlara daha fazla katılmaktadır. Erkeklerin olumlu bir tonda olan ve erkeklerin kadınlar tarafından evlerinde anaç bir şekilde korunması gerektiğini içeren EKT'ye daha fazla katılmalarının nedeni var olan erkek egemenliğinin haklı çıkarılmasını ve erkek-kadın rollerinin devam etmesini istemeleri olabilir.

EÇDÖ'nin ve alt faktörlerinin iç tutarlılık katsayıları oldukça iyi bulunmuştur. Buna göre, alt ölçeklerdeki maddelerin benzer konuları ölçtüğü ve birbiri ile uyumlu olduğu görülmektedir. İç tutarlılık yanı sıra EÇDÖ'nin zaman içerisindeki tutarlılığı da oldukça yüksektir. Başka bir deyişle, katılımcıların erkeklere ilişkin tutumları zaman içinde aynı kalmaktadır. Ayrıca, daha önce belirtildiği gibi, madde-toplam korelasyon analizi de ölçeğin her bir maddesinin altında toplandıkları faktörler ile aynı boyutta ölçme yaptıklarını istatistiksel olarak ortaya çıkarmıştır. Bütün bu analizler sonucunda EÇDÖ'nin güvenilirliğinin Türk öğrenci örnekleminde duyarlı, birbiriyle tutarlı ve kararlı sonuçlar verebilecek güçte olduğu belirtilebilir.

Sonuç olarak, bu çalışma ile erkeklere ilişkin düşmanca tutumlar ve erkeklere ilişkin korumacı tutumları içeren Erkeklere İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği (Glick ve Fiske, 1999, 2001; Glick ve ark., 2004) Türkçe'ye uyarlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, EÇDÖ'nin güvenilirlik ve geçerlik açısından yeterli düzeyde olduğu bulunmuştur. Bu bulgular ışığında, EÇDÖ'nin özellikle öğrenci örnekleminde üzerinde kullanılmasında herhangi bir sorun olmadığı görülmektedir. Buna karşın, bu ölçeğin öğrenci örnekleminde dışında veri ve analizleri

bulunmadığı için öğrenci olmayan bir örnekleme bu ölçeğin nasıl bir sonuç vereceği bilinmemektedir. Araştırmacıların bu ölçeğin öğrenci olmayan bir örnekleme test etmeleri gerekmektedir.

Kaynaklar

- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Eagly, A. ve Mladinic, A. (1989). Gender stereotypes and attitudes toward women and men. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 15 (4), 543-558.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Fiske, S. T., Xu, J., Cuddy, A. J. C. ve Glick, P. (1999). Respect versus liking: Status and interdependence underlie ambivalent stereotypes. *Journal of Social Issues*, 55, 473-489.
- Glick, P. ve Fiske, T. S. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 491-512.
- Glick, P. ve Fiske, T. S. (1997). Hostile and benevolent sexism: Measuring ambivalent sexist attitudes toward women. *Psychology of Women Quarterly*, 21, 119-135.
- Glick, P. ve Fiske, T. S. (1999). The ambivalence toward men inventory: Differentiating hostile and benevolent beliefs about men. *Psychology of Women Quarterly*, 23, 519-536.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 56 (2), 109-118.
- Glick, P., Fiske, S. T., Mladinic, A., Saiz, J. L., Abrams, D., Masser, B., Adetoun, B., Osagie, J. E., Akande, A., Alao, A., Brunner, B., Willemsen, T. M., Chipeta, K., Dardenne, B., Dijksterhuis, A., Wigboldus, D., Eckes, T., Six-Materna, I., Expósito, F., Moya, M., Foddy, M., Kim, H., Lameiras, M., Sotelo, M. J., Mucchi-Faina, A., Romani, M., Sakalı, N., Udegbe, B., Yamamoto, M., Ui, M., Ferreira, M. C. ve López, W. L. (2000). Beyond prejudice as simple antipathy: Hostile and benevolent sexism across cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 763-775.
- Glick, P., Lameiras, M., Fiske, S. T., Eckes, T., Masser, B., Volpato, C., Manganelli, A. M., Pek, J., Huang, L., Sakalı-Uğurlu, N., Castro, Y. R., Luiza, M., Pereira, D., Willemson, T. M., Brunner, A., Materna, I. ve Wells, R. (2004). Bad but bold: Ambivalent attitudes toward men predict gender inequality in 16 nations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86 (5), 713-728.
- Iazzo, A. (1983). The construction and validation of Attitudes Toward Men Scale. *Psychological Record*, 33, 371-378.
- Jost, J. T. ve Banaji, M. R. (1994). The role of stereotyping in system-justification and the production of false consciousness. *British Journal of Social Psychology*, 33, 1-27.
- Jost, J. T. ve Hundady, O. (2005). Antecedents and consequences of system-justifying ideologies. *Current Directions in Psychological Science*, 14 (5), 260-265.
- Jost, J. T. ve Kay, A. C. (2005). Exposure to benevolent sexism and complementary gender stereotypes: Consequences for specific and diffuse forms of system justification. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88 (3), 498-509.
- Kline, P. (2000). *Handbook of psychological testing (2. baskı)*. London: Routledge.

- McIntire, S. A. ve Miller, L. A. (2000). *Foundations of psychological testing*. Boston: McGraw Hill.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17 (49), 47-58.
- Stephan, C. W., Stephan, W., Demitrakis, K. M., Yamada, A. M. ve Clason, D. L. (2000). Women's attitudes toward men: An integrated threat theory approach. *Psychology of Women Quarterly*, 24, 63-73.
- Tajfel, H. (1981). *Social identity and intergroup relations*. London: Cambridge University Press.
- Tezbaşaran, A. A. (1997). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Thompson, E., Pleck, J. H. ve Ferrera, D. L. (1992). Men and masculinities: Scales for masculinity ideology and masculinity-related constructs. *Sex Roles*, 27 (11/12), 573-607.
- Villemez, W. J. ve Touhey, J. C. (1977). A measure of individual differences in sex stereotyping and sex discrimination: The "macho" scale. *Psychological Reports*, 41, 411-415.

Summary

Turkish Adaptation of the Ambivalence toward Men Inventory

Nuray Sakallı-Uğurlu

Middle East Technical University

Sexism has been an important topic for social psychologists. Researchers have extensively focused on prejudice and discrimination against women. However, studying attitudes toward men is also necessary in order to better understand sexism. To examine the attitudes toward men, Turkish researchers need an instrument to use in their studies. Because of this reason, the purpose of the present study was to investigate reliability and validity of the Turkish version of the Ambivalence toward Men Scale (AMI).

When the literature on sexism is examined, it is seen that there have been many studies focusing on the measurement of attitudes toward women and men. A review article by Thompson, Pleck, and Ferrera (1992) demonstrated that these scales targeted different attitude objects such as sex role stereotypes, masculinity, and attitudes toward male roles. Recently, Glick and Fiske (1999) have offered a new scale to measure attitudes toward men, AMI, in the line with their existing inventory of Ambivalent Sexism (ASI, Glick & Fiske, 1996; Glick et al., 2000).

Similar to ASI (Glick & Fiske, 1996), the AMI contains the hostility toward men (HM), and benevolence toward men (BM) subscales. Glick and Fiske (1999) has argued that not only male dominance leads hostile resentment towards men, but also women's dependence on men as protectors and providers leads to benevolent beliefs about men. According to Glick and his colleagues (Glick & Fiske, 1999; Glick et al., 2004), HM covers "resentment of paternalism," "compensatory gender differentiation," and "heterosexual hostility." Resentment of paternalism is about feelings of anger and dislike toward the dominant group -men- resulting from resentment of the power that men have over women (e.g., men will always fight for greater control in society). Compensatory gender differentiation reflects the attribution of some negative traits to men and views men inferior in some ways in order to compensate for the negative stereotyping of women (e.g., men would be lost

without women to guide them). Heterosexual hostility refers to the resentment of men's sexual aggressiveness and control over women in romantic relationships (e.g., when in position of power, men sexually harass women) (Glick & Fiske, 1999).

On the contrary, BM includes beliefs that accept more traditional gender roles and power relations. It suggests that women have benevolent attitudes toward men which result from admiration toward men and from the belief that women are weaker than men and in need of men. These beliefs stem from "maternalism," "complementary gender differentiation," and "heterosexual attraction." Maternalism presumes a weakness in the other gender and leads women to feel that men need their nurturance and protectiveness at home. Complementary gender differentiation reflects the belief that women may feel admiration toward men because of their higher status in society and believe that women are really dependent, incompetent, less ambitious and less assertive than men (e.g., men are more willing to take risks than women). Finally, heterosexual attraction includes women's interdependence on men in romantic relationships (e.g., a man is incomplete without the love of a woman). As in ASI, these different dimensions might create ambivalence toward men (Glick & Fiske, 1999).

AMI's psychometric ability was tested with an American sample (Glick & Fiske, 1999) and cross-culturally in 16 different countries (Glick et al., 2004). In these studies, AMI was found to be reliable and valid. HM and BM were positively correlated with each other. Furthermore, AMI was correlated with ASI because of their strong theoretical background. Moreover, BM was strongly positively correlated with both HS and BS for both men and women, especially suggesting that BM and HS justify the existing gender system. Finally, in terms of gender differences, male participants had lower scores on HM than female participants did, and female participants scored lower on BM than male participants did.

The purpose of the present study was to examine the reliability and validity analysis of the Turkish version of Ambivalence toward Men Inventory of Glick and Fiske (1999). With the Turkish adaptation of the AMI, Turkish researchers would be able to conduct research on the issues of prejudice and discrimination against women and men.

Method

Participants and Procedure

The sample of the study consisted of 854 (412 males and 442 females) college students from Middle East Technical University (METU). The mean age for participants was 20.59 ($SD = 1.80$). The participants filled the scale out in classroom situation and received a course credit for their participation.

Measures

Ambivalence toward Men Scale (AMI). The Ambivalence toward Men Inventory (Glick and Fiske, 1999) consists of the two subscales that assess HM and BM. The scale was translated from English into Turkish by a means of back-translation method and used in a cross-cultural study by Glick et al. (2004). In the cross-cultural study, item 3 of the AMI ("men are less likely to fall apart in emergencies than women are") did not perform well and excluded from the analyses. Similarly, the present study only analyzed 19 items (10 items for HM and 9 items for BM) to assess ambivalent attitudes toward men.

Ambivalent Sexism Inventory (ASI). The 22-item Turkish version of the ASI (Sakalli-Uğurlu, 2002) was used in the present study. As mentioned before the half of the ASI measures hostile sexism, the other half assesses benevolent sexism.

For both scales, the participants indicated their degree of agreement using a 6-point Likert scale (1 = strongly disagree; 6 = strongly agree). There were no reverse items in the scales. Higher scores indicated having more hostility or benevolence toward women and men.

Results

Validity

Factor Structure. To assess the structure of Turkish version of AMI, a principle component analysis with varimax rotation was performed. The two-factor solution accounted for 41.56 % of the total variance. Consistent with Glick and Fiske (1999), the present study found that HM and BM were positively correlated ($r = .20$, $N = 836$, $p < .01$). The results supported the argument of Glick and his colleagues (Glick & Fiske, 1999; Glick et al., 2004)

that although HS and BS are distinct, they both are forms of sexism. In addition, the correlation between HM and BM were significant for both men ($r = .35$, $n = 406$, $p < .01$) and women ($r = .45$, $n = 430$, $p < .01$). The results demonstrated construct validity of the scale.

Item-Total Correlation. The sub-factors of AMI were accepted as a scale, and then item-total correlations were calculated. The correlations were ranging from .38 to .60 for HM; from .41 to .69 for BM, supporting the structure of the AMI.

Criterion-Related Validity. To examine the construct validity, the related construct, ASI (Glick & Fiske, 1996), was administered to all participants along with the AMI. The correlation between AMI and ASI was statistically significant ($r = .75$, $p < .01$), suggesting that the constructs are relevant to each other. Results also showed that the correlations between the sub-factors of AMI (HM-BM) and ASI (HS-BS) were also significantly correlated with each other, suggesting that AMI covers the same issues as ASI.

Gender Difference. The results of ANCOVA demonstrated that female participants ($M = 4.40$; $SD = .78$) scored higher on HM than male participants did ($M = 3.59$; $SD = .79$; $F_{1,833} = 375.83$, $\eta^2 = .31$, $p < .01$) while controlling BM. Similarly, after controlling HM, ANCOVA presented that male participants ($M = 3.93$; $SD = .97$) scored higher on BM than female participants did ($M = 3.26$; $SD = 1.05$; $F_{1,833} = 227.97$, $\eta^2 = .22$, $p < .01$). The results were consistent with earlier studies (Glick & Fiske, 1999) and supported the validity of the AMI.

Reliability

Internal Consistency. The internal consistency coefficient of the AMI was .82 ($N = 824$, the number of items = 19). Cronbach's α for HM and BM were .82 and .83 respectively, showing the similarity in measurement across items. Thus, internal consistency reliability of the AMI was found to be very similar to the original English-language version (Glick & Fiske, 1999), indicating that the Turkish version of AMI was psychometrically comparable to the original version.

Test Re-Test Reliability. The test-retest reliability analysis demonstrated that there was a high correlation between the first administration of the scale and the re-administration of it ($r = .80$, $n = 110$, $p < .01$), demonstrating the correspondence of the AMI across times.

Split-Half Reliability. For HM, the 5 items had $\alpha = .62$ while the other 5 items had $\alpha = .73$. The correlation between the two parts was .72 (Spearman-Brown coefficient and Guttman Split-half correlation coefficient = .83). Similarly, for BM, the 5 items had $\alpha = .72$ while the other 4 items had $\alpha = .67$. The

correlation between the two parts was .77 (Spearman-Brown coefficient and Guttman Split-half correlation coefficient = .87).

Discussion

The purpose of the present study was to test psychometric abilities of the AMI with a Turkish sample. In terms of validity testing, the performed factor and item-total analyses supported the structure of the Turkish version of AMI. Furthermore, consistent with Glick and Fiske (1999), the strong correlation between the AMI and ASI presented the construct validity of the AMI. Moreover, BM was strongly positively correlated with both HS and BS for both men and women, supporting the argument of Glick et al. (2004) that BM and HS justify the existing gender system. Finally, consistent with the findings of Glick and Fiske (1999), there were

gender differences for both HM and BM, suggesting that male participants had lower scores on HM than female participants did, and female participants scored lower on BM than male participants did. All these analyses showed good validity of the AMI. For reliability testing, the performed Cronbach's Alpha, test-retest and split-half presented high internal consistency and correspondence across time, suggesting that the Turkish version of AMI was psychometrically comparable to the original version.

In conclusion, the study conducted with the Turkish sample demonstrated that the Turkish version of AMI has sufficiently high reliability and good validity to justify its use as a measurement of both hostility toward men and benevolence toward men in Turkey. Future studies should examine how the scale works with a non-student sample in Turkey.